

يىمام مامەت :

كوكياردى جاسىلداندىرۇعا بۇكىل غۇمىرىمدى ارناغانىما ەش وكىنبەيىمن

ونىسۇ اۋدانى كوكيار قالاشىى كوكيار جاسىلداندىرۇ ىنچىنەنرياسى 4۰ ايدىڭ 30- كۈنى ۇشقش اپپاراتپەن تۇسىرلىگەن.

يىمام مامەت. □ سۈرەتتى ۇزى بەرگەن

بەردىم، تازا دا مىرزا جۇمىس سىتەپ، ەلدىڭ دە قوشامەت قۇرمەتىنە بولەنپ ۋجۇردىم عوي. ال مۇندا... ۋسىز مەنىى بۇيتكىنشە اقسۇ 1- ورتا مەكتەپكە جىبە- رىگىزىشى“، - دەيدى يىمام مامەت اقسۇ اپماقتىق پارتكومنىڭ سول كەزدەڭگى ورنىباسار باس حاتشىسى، كوكيار جا- سىلداندىرۇ ىنچىنەنرياسىنىڭ ۇنەملىك سىتەرگە جاۋاپتى ورنىباسار باس قول- باسشىسى حى جۇنىيىڭگە قىزمەتتەن شەگىنۇ تۇرالى ۋونىشنى حاتتى تاپسە- رىپ تۇرىپ. ”سەن تاڭداۋلى كومپارتيا مۇشەسە- سىڭ، سەنىڭ كاسىپى قابىلەتلىك دە وتە كۇشتى، سەن كوكياردى جاسىلداندىرۇدا وراسان ۇلكەن رول اتقارادى دەپ سەنە.

ادام تارىبەلەۋ مىنبەرىنەن قۇبا تۇزگە تامىر تارتقانعا دەيىن

1977 - جىلى اقسۇ اپماقتىق اۋىل شارۋاشلىعى مەكتەبىنىڭ باغبانلىقلىق ما- ماندىمىنان وقۇ تاۋىسقان يىمام مامەت تارىم داشۋەسىندە وقتۇشى بولدى. ”ول كەزدە مەن وقۇشلارعا ەڭۋ بىلىمدەرىن ۇيرەتىپ، وقۇشلاردىڭ وڭ- تۇستىك، سولتۇستىك شىنجاڭدا پراكتىكا- دان وتۇتنە جەتەكشىلىك سىتەدىم، ساباق ارەدىڭىندە وقۇشلاردىڭ يدەيالىق جاعداي- لارن ۇعىسىپ، وقۇشلاردىڭ تۇرمىستىق قىيىنلىقتارن شەشۇتنە كومەكتەسىم، ۋمانە دى دە ماعىنالى جۇمىس دى“، - دەيدى يىمام مامەت ەسكە الپ.

1985 - جىلى يىمام مامەت قىزمەت اۋىستىرىپ اقسۇعا قايتۇعا دايىندالدى. ”اقسۇ 1- ورتا مەكتەپتە وقتۇشى بولمى كەلدى، وندا مەكتەپنىڭ 3000 مۇلىق جەمىس باعىندا ەنەرىمدى كورسەتە الاتىن، ۇيىپەدىگىلەرمەن دە قاۋىشا الاتىنە دەيم“، - دەيدى يىمام مامەت. قىزمەت اۋىسۇ جۇمىسنى بىتىرەتەن كەزدە، ونى كونه ساباقتاسى — سول كەزدەڭگى اقسۇ اپماقتىق وрман شارۋاشە- لىعى باسقارماسنىڭ ورنىباسار باستىعى اسقار قاسىم توسىپ قالادى، شىكەرلىي اڭگىمەلەسكەن سوك، ول قۇرىلعانىا ۇزاق بولپان كوكيار وрман باسقارۇ پۇكتىنە كەلىپ، پۇكت باستىعى بولادى.

كاسپىنىڭ ساپادا ەرەكشە سىلىعان يىمام مامەت باسندا اۋىلداىى باسقارۇ - باپتاۋ پۇكتىنە بارپ قىزمەت سىتەۋ دەگەن نە تايرىر، مەن ۇشنى بۇيىم ەمەس قوي دەپ ويلاعان. دەگەنەن كوكيارعا العاش اياق باسە- قاندا ونىڭ كوزى باقىرايىپ، اۋزى اشىلىپ تۇرىپ قالىپتى: شەت - شەڭگى كورنىبەيتىن سارى توپىراقتى قۇبا ۋتۇز، اپقىش - ۇيقىش قايشاللىسقان جىرا - جىقىپىلدار، اعاش تۇرماق قىلىپان ۇشوپ كورنىبەيدى، كۇنىنىڭ اشىتلىىەن بىلاي قويىعاندا، سۇ ارمان ەتتى.

اكبار يىمىن:

30 مىلليوننان استام پوچتا جولداماسىن قاتەسىز جەتكىزدى

اكبار يىمىن (سولدا) شاكىرتن قولپا - قول ۇيرەتۇدە.

□ سۈرەتتى شىنجاڭ پوچتاسى جەدەل جەتكىزۇ، زات اينالم شەكتى سەرىنگەسىڭى ۇرىمچى بولىمىشە سەرىنگەسىڭى بەرگەن

تۇلعالار ارخىۋى
اكبار يىمىن، 1961 - جىلى 1۱ - ايدا دۇنيەگە كەلگەن، 1990 - جىلى 7 - ايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنا مۇشە بولغان. 1983 - جىلдан باستاپ پوچتاشلىق قىزمەتىمەن شۇغىلدىنغان، 30 نەشە جىلدىن بەرى جالپى جەتكىزۇ جولى 560 مىڭ كىلو- مىترەن اسىپ، تۇرلى پوچتا جولدامالارنان 30 مىلليوننان استامىن جەتكىزگەن، مۇنىڭ شىيرىن قاتەلىك كەتىرمەگەن. 2007 - جىلى جۇمىشنى - قىزمەتكەرلەر كاسىپىنىڭ ۋمورالى قۇرىلىسىنداعى مەمىلەكتىنىڭ 10۰ ۇزدىك ۇلگىگە ناڭدىالغان، 2009 - جىلى مەمىلەكتىنىڭ ۋادال سىنىمدى ۋمورال ۇلگىسىۋ اتامىن، 20۱0 - جىلى ۋمەمىلەكتىنىڭ جۇڭبەك ەرىۋ اتامىن العان، 20۱4 - جىلىقى قاتىناس سالاسىنداعى جۇرتتى اسىرلەندىرگەن ۱0 ۇلكەن جىل ادامىۋ جانە ۋمەمىلەكتىنىڭ ەڭ ارداقتى جەدەل جەتكىزۇشىۋ اتامىنا داڭقپەن يە بولغان. ”بىر پوچتا جولداماسى بىر ادامنىڭ مىرىنە نىڭپال جاساۋى مۇمكىن، سوندىقتان مالەن تاۋىپ دەر كەزىندە تاپسىرىپ اۋ- شىنىڭ قولنىك تىگىزۇ كەرەك.“
— اكبار يىمىن

پوچتا تارماق مەكەمەسىنىڭ پوچتاشسى بولپ، بوعدا جولى مەن لۇڭچۇان كوشە- سىندەڭگى كوپتەگەن كوشە - جولدارداىى تۇرىنداردىڭ خاتتارن، جولدامالارن، تە- لەڭراممالارن، گازەت - جۇرنالدارن جەتە- كىزۇگە جاۋاپتى بولادى.

كىشلى كوشەلەردى ارالاپ جۇرەتەن. بالا كەزىندە - اق وسى كاسپىتى قىزۇ ۋسۇيۇ ونىڭ كوكەينە ۇيالاغان.

1983 - جىلى جاس اكبار يىمىن بولاشاق تۇرمىسقا تاماشا تالىپىسىپەن تىلە- گەندەيدى ۋرىمچى قالاسى جەڭس جولى

”كوكيار اۋماعىنداعى توپىراقنىڭ سور قۇرامى ەڭ جوعارى جەرى %9۰.87گە جەتە- دى، بۇل مەملەكەت بەلگىلەگەن سور قۇرامى %1.0۰اتەن جوعارى بولماۋ دەيتىن ورمان ۇسىرۇ ۇلشەمىنەن الدەقايدا جوعارى كور- سەتكىش، توپىراى تاستاي قاتتى بۇل جەردى تەگىستەۋدىڭ ۇزى مۇڭ ەدى“، - دەيدى يىمام مامەت، - ”اعاش كەلگەننەپن، سىناقنىڭ ۇلكىنى ۋالى الدا ەدى“.

قاتارعا قوسىلۇ مولىشەرنە كەپىلدىك ەتۇ ۇشنى سۇارۇ، تىڭاپقىش بەرۇ، باپتاۋ سىياقتى جۇمىستاردىڭ بىردە - بىرەۋىنە سەلقوس قاراۋعا بولمايدى. يىمام مامەت پەن 3 تەحنىك شارشاعاندا بىر قۇشاق ارام ۇشوپ جۇلىپ، ۇستىنە كىيەدەرن جايىپ جانتايىپ كوز شىرىمىن الدى؛ قارىندارى اشسا، ماتا دورباداعى ناندارن الپىپ توعان سۇنا شلاپ تالعاجاۋ ەتتى.

”بىز بۇل قالامشالاردى قالايىدا قاتارعا قوسۇمىز، ولاردىڭ قىستا وتىن بولپ قالۇنا، استە، چول بەرمەۋىمىز كەرەك“. سول جىلى 10 - ايدا جۇمىسە- تىڭ ەڭ قارىبالاس ۋساتىن ارتقا تاستاعان يىمام مامەت ۇيسنە قايتتى. كەلىنشەڭگى كوز الدىنداعى وسىناۋ شاشىن شاڭ - توزاڭ باسقان، بالاعى ساۋىس باتپاق ادامعا قاراپ ۇزاققا دەيىن اڭقىيىپ تۇرىپ: ”جولدىس، ۋسىز كەمدى نىزدەيسىز؟“، - دەدى قالجىڭداپ.

1988 - جىلى كوكىتەمدە 3000 قالامشا- نىڭ قاتارعا قوسىلۇ مولىشەرى %87.5گە، توپە- راعى تاۋىرلۇ اۋماقتاعى قالامشالاردىڭ قاتار- عا قوسىلۇ مولىشەرى %98گە جەتەدى. ”اعاش كوكىتەسە عانا مەن باسىمدى كوتەرىپ جۇرە الامەن عوي“، - دەدى تىشلىلىك سۇجباتى كەزىندە شاشى كۇ- مىستەي اعارعان يىمام مامەت كەۋەدىسەن ۇرىپ زور داۋىسپەن.

ۋرىرپ تال اعاش مەنىڭ بالام سىپەتتى

5 - ايدىڭ 17 - كۇنى يىمام مامەت كوكيار ەسكەرتكىشى ساراينىنا باس سۇقتى، ساراي شىندەڭگى جىرا - جىقىلى ايقىش - ۇيقىش، توپىراق - اعاش قۇرىلمە- دى كوكياردىڭ بۇرىنقى كورنىسى كورسە- تلىگەن قابىرعا ونىڭ قىيالىن وتكەن كۇند- دەرگە جەتەلەدى.

(جالعاسى 7 - بەتتە)

”راقىمەت! راقىمەت! ۇيدەگىلەر اقشادان قىسىلىپ تۇر ەدى!“، - دەيدى. قولنان وتكەن ۋرىرپ پوچتا جولداما- لارن باعالى زاتقا بالادى، تەك لايمىقتى تۇردە تاپسىرىپ اۋىشعا تابىستاعان سوك، اكبار يىمىن قاناشا شارشاپ - شالدىمۇعا تا- تىرلىق ۋسى دەپ بىلەدى. ”بىر پوچتا جولداماسى بىر ادامنىڭ ەمىرىنە نىڭپال جاساۋى مۇمكىن، وعان نەمە- قۇرايدى قاراۋعا بولمايدى“. اكبار يىمىنىڭ اكە - شەشەسى تۇگەلدەي پوچتا جۇيەسە- نىڭ قىزمەتكەرى بولاتىن، ول وسىنداي اڭگىمەلەردى ەستى ۋجۇرىپ ەرەجەتكەندىك- تەن، وسى بىر كاسپىنىڭ قانшалىق ارداقتى ەكەندىگىن تىپتەن تۇسىنەدى. ”مەن بۇل قىزمەتنى ۇناتامىن“. 5 - ايدىڭ 19 - كۇنى ۋتىلىشنىڭ سۇجباتىن قا- بىلداغاندا، بۇل اكبار يىمىنىڭ ەڭ كوپ ايتقان بىر اۋىز ۋسوزى بولدى. ونىڭ ايتە- ۋىنشا، ۇناتاندىقتان تىپتەن كوپ بوداۋ بەرۇگە پەيىل كەكن.

ۋوز باسسان ۇلگى كورسەتتى، ونەڭەسىپەن تارىبەلەدى

20 - عاسىردىڭ 90 - جىلدارىندا اكبار يىمىنىڭ جەتكىزۇ كەزىندەڭگى قاتىناس كوپ- لىگى ۋەلوسىيەدتەن موتوتسىلكگە وزگەر- دى، ۋوزى دە بىر كوممۇنىستىك پارتيا مۇشەسى بولدى.

سول كەزدە ۇنەمى بوران سوعىپ تۇ- راتىن ۇلانباي ۋرىمچىى قالاسىنىڭ جەتكىزۇ جولى ەڭ ۇزاق، شارت - جاعدا- يى ەڭ جاپالى جەتكىزۇ جول بولىكتەرىنىڭ بىرى ەدى. اكبار يىمىن وسى بىر اۋماق- نىڭ جەتكىزۇ مىندەتىن ۇستىنە اۋىدى رىقە- تىلىقپەن تالاپ ەتتى، ول: ”مەن پارتيا مۇ- شەسىمىن، مەن بارايىن!“، - دەيدى. پوچتا جولدامالارن جەل ۇشىرىپ كەتپەۋ ۇشنى، ۋر كۇنى جولعا شىعۇدان بۇرىن، اكبار يىمىن ىلىي پوچتا جولدامالا- رىن مىقتاپ وراپ الاتىن. (جالعاسى 7 - بەتتە)

شار تاراپقا اتى اپىگىلىلەر 13

□ انار بۇلت / شىنجاڭ گازەتىنىڭ ۋتىلىشىى ۋپارىزات ابدۇل

5 - ايدىڭ 17 - كۇنى كوكياردا جاسىل جەلەك كوكچىكەپەن جالعاسىپ، ۋزاۋلىم دە ۋتۇپ - ۋتۇزۇ اتى تەرەكتەر جولدىڭ ەكى جاعىندا بوي سوزىپ، ورماندى القايتاعى الپا اعاشتارى، جاڭغاق اعاشتارى رەتتىى قاتار تۇزەپ، شارۋالار اۋالاسى جاپ - جاسىل تۇسىپەن كومەكىرىلىپ تۇر.

”بىزدىڭ اعاش ەڭۋىمىزدىڭ، وрман كۇزەتۋىمىزدىڭ، جاسىل جەلەكتى قورعاۋد- مىزدىڭ ماقساتى ۋر ۇلت خالىقنىڭ جاسىل مانات تولقىن اتقان ورماندى القايتا تىنىش ۇمىر، شات - شادىمان تىرشلىك كەشر- ۇى ۇشنى“، - دەيدى يىمام مامەت. بىيل 76 جاستاعى يىمام مامەت كوكيار وрман باسقارۇ پۇكتىسىنىڭ 1 - رەتكىى پۇكت باستىعى، تاڭداۋلى كومپارتيا مۇشەسى.

كوكيارداىى العاشقى 3000 مۇ و- رماندى ۋمۇڭردىڭ ۋرىرپ سۇيەم جەرىندە يىمام مامەتنىڭ ۋزى قالغان، ول كوكيار- دىڭ كەزىندەڭگى ”دۇلەي بوران كوكتەم- نىڭ كوركىن قاشىرىپ، شاڭ - رەتپىراق كوز اشتىرماي، اسپاندى تۇمشالايتىن“ قۇبا تۇزدەن بۇگىندە ”1000 گەكتارلىق جاسىل تالدى ەرگە سامال تەرىپەپ، باۋ - باقشاعا ورنىك پەن شابدالى اسمە كورىك قوسقان“ كۇيگە جەتۇنە كۇا بولدى. وسى اۋماقتاعى ورماندى كۇزەتىپ، وسى اعاشتارمەن ۇرپاقتى باقتىقا كەنەلتۇدى ارمان ەتتى.

شار تاراپقا اتى اپىگىلىلەر 14

□ انار بۇلت / شىنجاڭ گازەتىنىڭ ۋتىلىشىى فان چيۇڭيان

بىيل 11 - ايدا شىنجاڭ پوچتاسى جەدەل جەتكىزۇ، زات اينالم شەكتى سە- رىكتەستىڭى ۇرىمچى بولىمىشە سەرىكتەسە- تىڭى ساۋدا كاسپيورنىدارى ورتالىغىنىڭ پوچتاشسى اكبار يىمىن 60 جاسقا تولادى، زەينەتكە شىعۇنا جارتى جىلعا جەتپەيتىن ۋاقىت قالسا دا، ول ۋالى دە ەندى عانا قىزمەتكە شىققانداىى ادەتسەن جازباي كە- لەدى: مەكەمەگە بىر ساعاقتان استام ۋاقىت بۇرىن باردى، تازالىق سىتەپ، تاە- لونداردى رەتتەپ، كولىكتەردى تەكسە- رىپ، دايىندىق قىزمەتەرىن ويداعىداي سىتەيدى، سودان كەيىن ۋرىمچىنىڭ ۇل- كەندى - كىشلى كوشەلەرىنە شاپقىلايدى. اۋتونوميالى رايوندىق تاڭداۋلى كوممۇنىستىك پارتيا مۇشەسى، اۋتونوميالى رايوندىق ەڭبەك ەرى، مەمىلەكتىنىڭ 10۰ ۇزدىكۋ پوچتاشى، مەمىلەكتىنىڭ جۇڭبەك ەڭبەك ەرى... بوز بالا شاعىنان جىڭت اعاسى جا- سىنا دەيىسە، 28 تۇرىباتتى ۋەلوسىيەدە مىنۇدەن پوچتا مىنبۇسىن جۇرگىزىپ جولداما جەتكىزۇگە دەيىن قىزمەت سىتەگەن 30 جىلدىن بەرى اكبار يىمىن كوپتەگەن داڭقتارعا يە بولپ، قاراپايمى جۇمىسى ورنىندا وزگەشە ناتىجە جاراتتى.